

Сүөһү кыстыгын тэрээһиннээхтик атаарыахха

СССР КН уонна ССРС Министрдарын Советта «1977—1978 сылларга сүөһү кыстыгын ситиһиилээхтик атаарары хааччыйар дьаһаллар тустарынан» уураах ылыннылар.

Уураахха партийнай, советскай уонна тыа хаһаайыстыбаннай органнар, ССКП XXV съездин уураахтарын олоххо киллэрэн, өрөбүттөн ылымдар бородууксуулары оҕорон таһаарыны уонна государство атыллааһын элбэттирин биллэрин уонна Улуу Октябрь 60 сылын чыһынгар ылымдык социалистическай эбэһээлиэтибэлэри ситиһиилээхтик толорууга тыа сиригэр үлэһиттэрин түмүүгэ миэстэ улахан тэрийэр үлэни ыыталаар бэлэттэнэр. Бары убаастар, кыраайдар итиннэ республикалар фермаларын үлэһиттэрин өртөдөрүгэр Киевскай уобалас сүөһүһүттэрэ 1977 сыл айлааныгар уонна онус пятилетка соруудахтарын болдьоун итиннэ толорорго көтөхтүт баһыынара истиги сэнээриини итиннэ кини өйбүлү ылла. Быйыл колхозтар уонна совхозтар сүөһү уонна көтөр бары көрүгүнэ бородууксуулары биэрэллэрин итиннэ ахсааныгар биллэрдик эбэттэр, государство этн, үтү, сымыты уонна түүнү атыллааһын улаатыннардылар.

Билигин көмгэ, хомуур үлэтин түмүктээһини сэргэ, үгүс колхозтар уонна совхозтар сүөһү аһылыгын эбэн муньууга баар бары кыахтары туһаналлар, сырааһан иһэр страховый саппааһы үөскөтүлүлэр, сүөһү иитэр фабрикалары, фермалары итиннэ аһылыгы бэлэмниир сыхтары тутууну бириэмэттэр бүтөрү уонна үлэс киллэрэр дьаһаллары ыыталлар.

Итиннэ сэргэ ССКП КК уонна ССРС Министрдарын Советта бол-ломтону партийнай тэрилтэлэр, советскай, тыа хаһаайыстыбаннай органнар, колхозтар уонна совхозтар сүөһү кыстыгын тэрийи-и аһылыгы улаатыллыбат со-рүк, этн, үтү уонна атын боро-дуукталары оҕорон таһаарыны салгы эбэтти, онон куораттар итиннэ промышленнай кииннэр иһилиннэлэрин ити бородуук-таларынан хааччыйыны тупса-рыы дьонундаах факторун кур-дук суолтаны өссө да биэрэ-лииттэригэр туһаайдылар. Сүөһү аһылыгы мунутуур эбэхтик муньунууга, киинлэри астаа-һыгар уонна көдүүстэхтик ороскуоттааһыгга баар кыахтар-ыта туһаныллыбаттар.

Уураах этн, үтү, сымыты уонна түүнү оҕорон таһаары-ы итиннэ государство атыллаа-һын былааннарын, ылымдык эбэһээлиэтибэлэри булгуччу-у толорууну хааччыйар соругу ту-руорда. Колхозтар уонна совхоз-тар партийнай итиннэ комсо-мольскай тэрилтэлэрин сүөһү ииттигэр хаһаайыстыбалар бастыг үлэһиттэрин, механизатордарын ыытарга, биригээдэ-лэргэ уонна фермаларга пар-тийнай, профсоюзнай уонна ком-сомольскай группалар үлэлэрин күүтүлэргэ, бу салаада үлэ-лииргэ ыччаты кизиник тардар-ы сүбөлөннө.

Уураахха хас биридин хаһаа-йыстыбага дорооххой уонна сүмэ-лииннэх, о. д. а. аһылыктары мунутуур эбэхтик муньунар-га, сүөһү түрүт-түтүлэрин

итиннэ аһылыгы бэлэмниир сыхтары көмгэр өрөмүөннээ-һинигэ итиннэ бэлэмнээһинигэ, аһылык бары ресурстарын ра-циональнайдык туһаныны, сүө-һү аһылыгын астааһыны уонна бэлэмнээһини чуолкайдык тэри-йэргэ эбэн дьаһаллары ылар булгуччу наадалаага ыһылына.

«Сельхозтехника» уонна союз-най республикалар Министрда-рын Советтара, диэн этиллэр до-кумуонга салгы, колхозтарга итиннэ совхозтарга сүөһү ии-тинтин техникатын уонна сүөһү аһылыгын астыыр итиннэ бэ-лэмниир массынналары өрөмүөн-нээһини итиннэ техникскай хааччыйыны кигэтэр, «Сель-хозтехника» оройуоннаабы хол-боһуктарыгар сүөһү иитэр фер-маларга аналлаах үлэлэр, агре-гаттар, төлөрү комплектаах мас-сынналар уонна оборудованиелар сөн буолар ахсааннаах атыс-таһыллар фонданын тэрийи-ни хааччыйар эбэһиннээхтэр.

Сүөһү түрүт тутууларын ту-тууга уонна өрөмүөннээһингэ, сүөһү аһылыгын бэлэмниир сыхтар итиннэ куньялар обору-донаниеларын үлэс киллэрингэ, фермаларга үлэ ыарахан процес-тарын механизациялааһыгга промышленнай тэрилтэлэр кол-хозтары уонна совхозтары шеф-төһөн көмөлөһүүлэрин тэрийэргэ этиһиннэ.

Уураахха сүөһү кыстыгын көрдөрүүлээхтик атаарар иһин фермалар итиннэ сүөһү аһылы-гын бэлэмниир сыхтар үлэһит-тэрин социалистическай куоталаһымыларын киинтик тэнигэргэ тэрээһин үлэни күүһүрдүү, сүө-һү уонна көтөр бары көрүгүнэ аһы-үөлү биэрэллэрин эбэтэр, сүөһү аһылыгын хас биридин килограма мунутуур көдүүү биэрэрин, производство үрдүк культуратын уонна сүөһү өлүү-түн-сүтүүтүн таһаарбат иһин сүөһүһүттэр айымнылаах көрү-лээһиннэрин бары өттүнэн өйө-һүн уонна сайыннарын булгуч-чу наадалаага тоһоболоон бэлэ-тэниа.

Кыһынгы көмгэ сүөһү аһы-үөлү биэринин эбэттигэ уонна сүөһүтүн ылымдар бородуукта-лары оҕорон таһаарыны итиннэ государство атыллааһын бы-лааннарын уонна социалистиче-скай эбэһээлиэтибэлэри толо-рууга ордук үрдүк көрдөрүүлэри ситиһипт колхозтары, совхозта-ры, атын да тыа хаһаайысты-баннай предприятиялары итиннэ тэрилтэлэри хайдааһын миэ-рэлэргэ бэлэттэннэлэр.

ССКП Кини Комитета уонна ССРС Министрдарын Советта пар-тийнай, советскай, тыа хаһаа-йыстыбаннай, профсоюзнай, ком-сомольскай тэрилтэлэр, колхоз-тар, совхозтар уонна атын тыа хаһаайыстыбаннай предприятия-лар, промышленнай предприя-тиялар, тутуу тэрилтэлэрэ сүөһү кыстыгын тэрээһиннээх-тик атаарыгга бары дьаһаллары ылымдар итиннэ сүөһүтүн ылымдар аһы-үөлү таһаарыны уонна атыллааһын биллэрдик эбэтэри хааччыйахтара диэн эрэнэллэрин биллэрдилэр.

ССТА.

Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһун!

САНА ОПОХ

Х а һ ы а т 1931 сыл алтынны ыйтан тахсар	№ 126 (5016)	1977 сыл. Алтынны 22 күнө субуота	Сыаната 2 харчы
---	---------------------	--	----------------------------

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

Оройуоннаабы партийнай актив муньаба ИНФОРМАЦИОННАЙ ИИТИННЭРИИ

1977 сыл алтынны 20 күнүгэр оройуоннаабы партийнай актив муньаба буолла. Актив муньаба ССКП райкомун чилиэннэрэ, райком чилиэниттэр кандидаттар, оройуоннаабы партийнай тэрилтэ ревизионнай комиссиятын чилиэннэрэ, маҕнайгы сүһүөх уонна сыхтаабы партийнай тэрилтэлэр секретардара, сельсоветтар исполкомнарын председателлэрэ, совхозтар отделениеларын уураһаһыттар, оройуон пред-приятеларын уонна тэрилтэлэрин салаааччы-лара, ССКП райкомун, райсовет исполкомун эппиэттэх үлэһиттэрэ, сорох оскуоладар директор-дара кыттымыны ылымдар.

Муньаах «ССКП КК алтыннытаабы (1977 с.) Пленумун, ССРС Верховнай Советын учураага суох VII сессиятын түмүктэрин уонна оройуон-наабы партийнай тэрилтэ «Советскай Социали-стическай Республикалар Союзтарын Конституция-тын (Төрүт Сокуонун) бырайыагын итиннэ ону норуот бүтүүнэ дьүүлээһинитин түмүктэрин тус-

тарынан» ССКП КК Генеральнай секретара, ССРС Верховнай Советын Президиумун Председателэ, Конституционнай Комиссия Председателэ табаарыс Л. И. Брежнев дакылаатын үөскээн тахсар сөрүктэрин тустарынан» партия райкомун иккис секретара таб. М. Е. Пермяков дакылаатын итиннэ.

Боппуруоһу дьүүлээһинигэ тыл этиллэр: Е. Е. Ефимов — Субуруускай аатынан совхоз парт-комун секретара, В. И. Лаптев — оройуон байыан-най комиссара, В. Н. Дьячковская — «Икуткөлхос-строй» ТМУ-гын кадрга инспектора, Д. В. Пав-лов — эпитир-санитарнай холбоһук кылаабынай праба, М. Н. Иванова — ЛТЦ-3 техникэ, А. И. Слепцов — райсовет исполкомун ис дьаһалаа от-десын начальнига, С. И. Тарасова — Диринг орто оскуолатын учууталынысата, Г. А. Драгунов — Ха-тылы сельсоветын исполкомун председателэ.

Партийнай актив дьүүлээһини боппуруос-ка туһаннаах уураһы ылымна.

Манан актив муньаба үлэтин бүтүрдэ.

ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТ III СЕССИЯТА

Алтынны 20 күнүгэр народнай ын тустарынан» уураабын олох-станция начальнига, Р. И. Кон-депутаттар уон алтыс ыгырыг-хо миллэрингэ советскай, хаһаа-лаах оройуоннаабы Советтарын йыстыбаннай тэрилтэлэр сорунта-Геройа, депутат, М. Н. Кириллин үһүс сессията буолла. Сессияда «ССКП КК уонна ССРС Министр-дарын Советын 1977—1978 с.с. общественнай сүөһү кыстыгын ситиһиилээхтик атаарыны хаач-чыйар дьаһаллар тустарынан» уураахтарын уонна Саха АССР Министрдарын Советын «Үүттээх сүөһүнү сайыннары дьаһалла-

хотуулаах» уураабын олох-станция начальнига, Р. И. Кон-депутаттар уон алтыс ыгырыг-хо миллэрингэ советскай, хаһаа-лаах оройуоннаабы Советтарын йыстыбаннай тэрилтэлэр сорунта-Геройа, депутат, М. Н. Кириллин үһүс сессията буолла. Сессияда «ССКП КК уонна ССРС Министр-дарын Советын 1977—1978 с.с. общественнай сүөһү кыстыгын ситиһиилээхтик атаарыны хаач-чыйар дьаһаллар тустарынан» уураахтарын уонна Саха АССР Министрдарын Советын «Үүттээх сүөһүнү сайыннары дьаһалла-

ра» диэн боппуруоска дакылааты — искусственной сизмалогии пуу-райсовет исполкомун т а н и инспектора, С. С. Корнин — хаһаайыстыбатыгар уураһаһы-«Сельхозтехника» холбоһугун сов-тын начальнига депутат Е. П. хозтар иккис ардыларынаабы сүөһү Көрнин өҥөрдө. Итиннэ тэгэ «Су-инититин механизациялааһыгга буруускай аатынан совхозка 1977 ИМК-гын прораба, Е. М. Макарова сылга үүт ыамын үрдэтингэ ыы-—ССКП райкомун секретара, де-тыллар үлэ туругун туһунан» путат, Р. Р. Буриашев — райсовет оройуоннаабы Совет тыа хаһаайыс-исполкомун председателэ, депутат. тыбатыгар уонна айылга харыс-табыллыгар бастайааннай ко-рооска туһаннаах быһаарыны миэсепиятын председателэ, депутат ылына. Сессия тэрээһин боппу-Е. Е. Васильев хос дакылаата руоһу көрдө. Райсовет исполкомун итиннэ.

Дакылааттары дьүүлээһингэ тыл луур туһунан депутат М. С. Кузи-этиллэр: С. И. Сергеев — Эрлик миша сабабылыаһынын сессия Эрнсттин аатынан совхоз дирек-ылына. Райсовет исполкомун чи-тора, депутат, М. И. Бельх — Су-линииний депутат В. М. Неустрог буруускай аатынан совхоз дирек-талылына.

тора, депутат, Ф. А. Иванов — вет-Манан сессия үлэтин бүтүрдэ.

Муюнкум — Казахстан собуруу оттугэр 500-тэн тахса киломе-трынан тайаан сытар куйаас кыраай. Ханна барыгыгар кур-дук, Советскай былаас майна олоһу-дьаһады тордугтан ула-рыгга. Билигин бу — сайдылаах паракүлөводческой оройуон. Маннаабы совхозтар 300 ты-һымычтан тахса овцаны ии-тэллэр.

Снимокка: «Коктерекскай» совхоз чабана Шоман Шарик-баев. Быйыл кини хас сүүстүү ийэ оңаттан 170-нуу оҕону ылаа.

ССТА фотохронимата.

Чурапчы сельскэй Советын III сессиятын ыгырар туһунан

Чурапчы сельскэй Советын исполкома народнай депутаттар XVI ыгырылаах сельскэй Советтарын III сессиятын 1977 сыл алтынны 27 күнүгэр күнүс 2 чаастан Чурапчы кулуубтар ыгы-рарга быһаарда.

СЕССИЯ КӨРӨР БОППУРУОҔА:

ССРС саҕа Конституциятын көрдөбүллэригэр сөн түбэһиннэ-рэн, үлэлиир ыччаты кизээки үөрэхтээһини тупсарар дьаһаллар тустарынан. Дакылаатчыт — үлэлиир ыччат Чурапчытаабы ки-һээки орто оскуолатын директора В. Е. Дьячковская.

Сессияда оройуон киинин промышленнай, производственной, тутар-тангар, хааччыйар, государственнай тэрилтэлэрин салааач-чылара ыгырылаллар.

ЭЛБЭХ ОТУ ЫЛЫАХПЫТ

Быйыл «Сельхозтехника» хол-ходуна үөскээтэ. Быйыл совхоз бу сиртан 5 боһугун механизатордара Нууч-Быйыл совхоз бу сиртан 5 та уураһын Сайылымтан Туой кэбиниллээх оту туруорда. Тердүгэр тиниэ оҕордулар. Урах Эһинилгиттэн ыла өссө элбэх оту изик хара тыаттар тиниэ ылыахпыт диэн үөрбөт. куттарбиттэрэ, нэлэһийэн кизэн Е. МАСАЕВ.

Табаарыстар! ССРС Верховнай Советын учурата суох VII сессията 1977 сыл алтынны 7 күнүгэр Советскай Союз сага Конституциятын (Төрүт Сокуонун) ылына. ССРС Верховнай Советын сессиятыгар ССКП КК Комитетин Генеральнай секретара, ССРС Верховнай Советын Президиумун Председателя, Конституциянай комиссия председатели табаарыс Л. И. Брежнев дакылаата үбүлүчүлөөх политическай итиэнэ идеянай-теоретическай докумуннарынан буолаллар.

ССРС Конституцията — сайдымлаах социалистическай общество олохун сокуона, коммунизмы тутуу эпохатын манифеста. Конституцията уонна Л. И. Брежнев дакылаатыгар сиппикхоппут социализм, кини экономическай-политическай системаларын, кини социальнай тутуун уонна духовнай сайдымтын, кини тас политикатын биир келим хартыытата бэрилинэ. Сага Конституцияда сайдым 40 сыллаах олох мунуулуна. Билигин обществобыт коммунизм диэки баран иһиктигэр сага историческай кирбип — сайдымлаах социалистическай общество тутулуута Конституциянан чингэтилинэ.

Конституция бырайыагын дьүүлээһингэ дьин-чаччы норуот бүтүүнүн дьүүлээһинин буолла. Дьүүлээһингэ 140 мөлүйүнтөн тахса киһи, дойду улахан дьоннорун бээс гыммыт түөрдүтүн ордута, кытынна. Норуот активнай манньккэн далааһынын бийиги дойдубут өссө билэ илгэ. Норуот бүтүүнэ дьүүлээһингэ Конституция бырайыагын биллэрдик тутсарда, киннээх үгүс туһалаах эбиллэри, чуолкайдааһынар уонна көннөрүүлэри киллэрэ кыагы бээрдэ. Ол түмүгэр бырайыак 110 ыстатыйаларыгар уларытыллар киирдилэр. Биир сага ыстатыйа эбиллинэ. Ойон Советскай норуот бүтүүнэ бэйэтин государствотун Төрүт Сокуонун дьиннээх айааччынан буолла.

Оройуон коммунистара, үлэһиттэрэ Конституция бырайыа-

гын дьүүлээһингэ көхтөөхтүк кытынылар. 44 маннайгы сүбүх уонна сыахтаары партиянай тэрилтэлэр мунуулаахтарыгар 572 коммунист кытынна, 223 киһи тыл эттэ. Дьүүлээһин оройуон уонна наһиликтэр Советтарын сессияларыгар, 55 үлэ коллективтарыгар 4000-тан тахса киһини хабаан кинигик барда. Бырайыакка аналаах сүүһүнэн лекциялар, дакылааттар, политинформациялар уонна бэснээлэр ытыллынылар, кылгас болдохтоох куруһуоктар үлээтилэр.

ССРС сага Конституциятын ытыллынан сибээстээн партия, советскай норуот инжилэригэр улахан уонна уустук соруктар тураллар. Туох ханньк иннинэ, Конституция хас биирдии ыстатыйата, хас биирдии балаһыаньыта бары партиянай тэрилтэлэр, государственнай органдар, бары дуоһунастаах дьоннор, бары граждандар олохторун, үлэри-хамнастарын тымынаах практикатыгар толору көзмөйүн киирэрин ситиһиэхтээхтэр, куннээх үлэбитигэр кининэн сайтарыйахтаахтэр. Кини көрдөбүлэри олоххо киллэрини баһылаан-көһүлээн үлээиэхтээхтэр.

Итинтэн салгы дакылаатчы ССРС Конституциятын сөрөх балаһыанналарын, онгон сибээстээх соруктары кинигик ырыт-та.

Ханна барытыгар курдук, оройуон үлэһиттэрэ ССРС Верховнай Советын VII сессиятын күннэригэр түмүкүлээхтик уонна үрдүк таһаарылаахтык үлээтилэр. Эрилик Эристин аатынан совхоз (директор С. И. Сергеев, партком секретара Н. С. Дмитриев, рабочком председатели Г. Д. Ефимов) сессия бара турар кэмигэр икки сыллаах үүт валовой ымын уонна үүтү государственна туттарыы булаанын толорон, ССКП райкомугар уонна райсовет исполкомугар рапордаатылар. Карл Маркс аатынан совхоз (директор Е. В. Васильев, партком секретара М. С. Оконешников, рабочком председатели Л. А. Дьяконов) куһағана суох түмүктэрдээх үлэһиттэр иһэр. Оройуон совхозтарын түөрт бастык рабочайдара юбилейдаах сылга

сага рекордары олохтоотулар. 23 бастык манньккыс тобус ый түмүгүнэн 2000-лаахтар кирбиһэрин аһардылар. Совхозтар рабочайдарын сыралаах үлэлэринэн үс кварталга ааспыт сыллааһар 625 тоннаан элбэх үүт ымына, 417 тоннаан ордук үүтү тугтарылына.

Хортуонпуй, оуруот астарын государственна атымыр булаан толорулуна.

Общественнай сүөһүгэ сумманинээх уонна дороххой аһылыгы бэлэмнээһингэ дьыл ыраахаттардаах үрдүнэн, совхозтар үс бастык отделениелара (Болугур, Чакыр, Хаһахсыт) былааннарын аһары толордулар. Субуруускай аатынан совхоз В. П. Седалищев II салайар көлөтүн эвенота кинигин ахсын 59,1 тонна оту оттоон республика бастаата.

Юбилейдаах сылга таа хаһаайыстыбатын үлэлэрин араас көрүгнэригэр оройуонга таһаарылыбыт ыгырыллар сүниһүкөн толорулуунулар. Саман Сайылыгы коллектива сайынны түөрт ыйга үүтү маһынга, хаһаахтар үрдүк үүнүүлэрин эвенота паары көтөүтүгэ, Одьулуунар сааскы ыһымы үрдүк хааачыстыбалаахтык кылгас болдоххо ыһан бүтөрүгэ таһаарыт ыгырыллар толорулуунулар.

Ол эрэри таһаарыттар ыгырылларга партиянай, профсоюзнай тэрилтэлэр өтүлэригэр сөптөөх көмө ыйы-кэрди, көрдөбүл маһааһыттан Бахсы отделениетын субан сүөһүтүн бостууктара уонна Соловьев отделениетын сүөһүгэ дороххой аһылыгы бэлэмнээччилэрин таһаарыт ыгырыллар кыһаан толоруллубатылар.

Хаһаайыстыбалар инжилэригэр бийлыгы сым государственнай булааннарын толоруу уонна аһары толоруу сорука турар.

Юбилейдаах сым тобус ыйдарыгар оройуон промышленнай тэрилтэлэрэ валовой бородууксуйаны оноруу булаанын 105,4 бырыһыан толорон, ааспыт сыллааһар 71 тыһ. солк. улаатынардылар. Биир киһиэхэ тиксэринэн оноруу булаанын 105,7 бырыһыан толоронор, ааспыт сыллааһар 353 солк.нан

элбэттилар. Үлэ бары көрүгнэрин толорон уонна аһары толорон «Сельхозтехника» холбоһута (управляющей А. А. Шадрин, партиянай тэрилтэ секретары солбуйааччы Н. А. Петров) ордук үчүгэйдик үлээтилэр.

Ол эрэри промышленнай тэрилтэлэр оноруллубут бородууксуйаны батарыы тобус ыйдаах булаанын толорботулар уонна быһырыллытааһар 32 тыһ. солкуобайынан аччаттылар. Лесолкуобайынан аччаттылар. Фосфат (начальник А. М. Фосфатин, партиянай тэрилтэ секретары Н. П. Кондратьев) валовой бородууксуйаны оноруу батарыынын 47,6 бырыһыан, аһаарынын 46,2 бырыһыан эрэ толортоон ордук мөлтөхтүк үлээтэ. Олох-дьаһах комбината (директор В. А. Макаров, партиянай тэрилтэ секретара Е. П. Неговицына), валовой бородууксуйаны уонна өнгөнү оноруу соруктарын төһө да толордор, оноруллубут бородууксуйаны батарыы булаанын тохто. Комбинат атах таһаары оноруу, парикмахерскай, фотография сыахтары, мебель оноруутун булааннарын ырааһынан толорбот, оноруллар бородууксуйа хаачыстыбата, мо-дата билигин көрдөбүлгэ ырааһынан эппиэттээбэт.

Оройуоннаабы потребобщество (председатель Н. А. Семенов, партиянай тэрилтэ секретара Ф. И. Спиридонов) табаар эргинин тобус ыйдаах булаанын 103,1 бырыһыан толорон ааспыт сым бу кэмнээһар 652 тыһ. солкуобайынан ордук эргинэ. Ойон оройуон промышленнай уонна хааччылар тэрилтэлэрин куоталаһыларыгар үс квартал түмүгүнэн бастагы мистэни ыл-ла. Оттон Бахсытаагы эргинэн предпринимат (директор А. А. Петров) икки сыллаах булаанын биир сым тобус ыйынан толорон, республика эргинин үлэһитти-ригэр таһаарыт ыгырытынан үнестээхтик толордо.

Оройуон икки бөдөн тутар тэрилтэлэринэн уонна хаһаайыстыбаларынан бийыл сым устата 2066 тыһ. солк. үп араас тутуулары ытыгыга көрүлүбүтэ. Тобус ыйдар түмүктэринэн 733 тыһ. солк. тутуу үлэтэ ыты-

лына, эбэтэр сыллаах 35 бырыһыан эрэ туолла. Тыа хаһаайыстыбатын итиэнэ ствотынан үбүлэһэр тутуу көрүлүбүт үбү буатын кытылыбыт. «Якутсксельстрой» (начальник С. Н. Писевский, партиянай тэрилтэ секретары П. П. Макаров) тутуу-учаастактара былааннарын 42 бырыһыан толордулар, да объекты үлэһэ киллэрэ таруа суох буолла. Тутуу-руоһугар эмнэ итинэн кини Карл Маркс аатынан салалтата сыһааныста. Сибээһин күүһүнэн баа-80 тыһ. солкуобайы үлэтин толордо.

Быйыл партия райкомун пленума оройуонга итиэнэ тутууну ытыгы тутуу кини хаачыстыбатын туһаанналар тустарынан боту-бу көрбүтэ. Пленум сым ыты уураадын сүрүн ытытар тэрилтэлэр, сым парткомнара мистэра дьүүлэспэттилар, сылаа-лааны толорууга туһаан-дыаһаллар булааннарын баттылар. Тутуааччы-ригэр таһаарылыбыт пар-туоратын сорука турар.

Бүтүүүлээх барыһы-пыт — Улуу Октябрь 40-туолуута субу тийэ Партиянай актив-ини-руот бүтүүнүн үчүгү-түн үлэһэ уонна мистэ-эре көтөбүлүү бийыл-майгытыгар тэрийи-рута турар.

Сага Конституция киир-күдэ. Табаарыс Л. И. Брежнев курдук: «Сал хас биирдии ыстатыйа биирдии балаһыанна государственнай органдар, дуоһунастаах дьоннор, советскай граждандар уонна күн ахсын төлөр-рө-хамнастара баран ити-тикатыгар бүүс-бүтүнү-риэх тустаахтар...» Ба-баара барыта толоруу-таах уонна толоруу-партиянай көрдөбү-киллэрин — оройуоннай тэрилтэ ытык на-

Дакылааты дьүүлээһингэ ба-такынан тыл эппит Субуруускай аатынан совхоз парткомун секрета-ра Е. Е. Ефимов сага Консти-туция ымыллыатын совхоз рабо-чайдара, инженернай-технической үлэһиттэрэ итиннэ сулууспалаах-тара үрдүк патриотическай өрө көтөбүлүүнэн көрсүбүттэрин, бу күннэргэ Төрүт Сокуону үөрэти-гэ тэрээһиннээхтик киирбэттэрин туһунан кэпсээтэ. Итинтэн сал-гы кини хас биирдии үлэһит туустаах үлэтигэр эппиэттээхтик сыһааннаһарын ситиһингэ ураты болломто ууруллара наадалаарын ыйда. Совхоз үлэһит-хамнаһын итэрбэстэрэ итинтэн тахсаллар — диэтэ араатар.

— Сага Конституцияда ба-йыаннай эбээһинэс туһунан чуол-

Таб. М. Е. Пермяков дакылаатын дьүүлээһини

кайдык ыйылына. Сокуон бийи-гиттэн ураты чуолкай буолууну не хоһоонун хас биирдии киһиэхэ эрийар, — диэтэ оройуон байыаннай дьон олохтор сиринэн тигрдэргэ комиссара В. И. Лаптев. Кини этип киллэрдэ. Салайааччы ки-итиһтэн салгы кэпсээски сал-лааттары бэлэмнээһин, начальнай байыаннай үөрэхтөөһүн тэрийи-призывниктар уопсай үөрэхтэри, билиһиннэри үрдэтти, э-хаан ө-түнэн бэлэмнэри күүһүрүү-соруктарыгар тохтоото.

«Якутколхозстрой» тутар-танар учаастагы кадрга инспектора В. Н. Дьячкова, сага Консти-туцияны дьүүлээһин кинигик ы-тылыбытын. Конституция ымыл-лыта улахан өрө көтөбүлүү быһылыгыгар-майгытыгар бары-

тык бэлэмтээн турар, Конституция тарта, кини балыһа түөрт сым устата тутулаа сатыр корпуһа хаһан үлэһэ киирэрэ библибэтин, маныаха туһааннаах үлэһиттэр үчүгэйдик ылысбаттарын критика-лаата.

ЛТЦ — 3 техника М. Н. Иванова эдэр ыччаттар Конституция бы-райыагын дьүүлээһингэ активнай-лык кытылыбыттарын, ити кинилэр производственной активностара бутун бэлэмтээтэ. Кини сибээс уон-на ЛТЦ комсомолеттара, ыччаттара юбилейнай дьылы үлэһэ үрдүк көрдөрүүлэринэн эрэннэрдэ.

Этиир-санитарнай холбоһук кылаабынай араа Д. В. Павлов, сага Конституцияны отделение-ларынан тус-туһунан үөрэтингэ киирбэттэрин билиһиннэриэн туран, доруобуйа харыстаһылы үлэти-гэр баар ыраахаттарга болломтонун эрэннэрдэ.

Партиянай актив-райсовет исполкомун итиэнэ отделын начальнига А. А. Дирин орто оскуола талысаста С. И. Тарасов, лы сельсоветын исполко-седатели Г. А. Драгунов ституция бигэрбэһини истинг биирбэһини бэлэмтээн тураннар, эдэр-ни итин, олохтоох Семе-лэрин салгыы тутсары, общественнай бэрэджэ-былын күүһүрүүгэ туһа-тары тула бэйэлэрин са-аттылар.

Партиянай актив-либит боптурууска уураады ымына.

ҮРДҮК ХААЧЫСТЫБА ИҢИН

Эгүүт комбинатынаары профсоюзийн төрлэтэ нөхтөмө агуушугуур хэмнэ Улуу Октябр 60 шыл түүлүүтүн дөстөйндик көрсөргө үлэинтэри түмүүтэ сүрүн сөрүтү түрүүрүнүн үлэстэ. Пятилетка бастагы шыллар комбинат былааны валовой бородуукеуйны огорууга 103,8 бырышнан, огөхүллүбүт бородуусуйны батарымыга 101 бырышнан, арымы огөхүүтүтүр 112,7 бырышнан толортообута. Сүрүн производственный көрдөгүдэр былааннара толоруллубутара.

Юбилейдаах сыл төүс ый-
гар паловой бордунуксуяны
оноруу соруа 104,2 бырыһыан
толорулуна. Былаан арыл онго-
бууттар 116 бырыһыан, эт
онгобууттар 107 бырыһыан туо-
луста ситиһилинэ.

Комбинатка кадрдары үөрөт-
терингә утумнаах үлэ ытыллар.
Үлэиттер сыллата араас кур-
старга үөрөнөн идэлэрин үрдэти-
келтер, урдук үөрөхкэ клирингә
бэлэмнэни курстарга ытыл-
лаллар.

Общественный сүөлү аһылы-
тын бөлөмөнүнүн шэфтээх Су-

буурускай аатынан совхоз Со-
ловьевтаабы — отделениегыгар
улахан көмө оҥоһулунна. Прием-
щик Д. В. Саввин салайааччы-
лаах биэс киһилээх звено та-
рыллан оттоото. Ону таһынан
үгүс киһилээх субьютуньуктар-
га кыттан үлэһиттэр от үлэти-
гэр, сиһээс угуутугар күртүөн-
нээхтик тахсыбыттара. Шеф-
таэхтэргэ 50 тонна дорооххой
аһылыгы бөлөмнүр былаан 70
тоннанан толорудунна, 500 тон-
на сиһээһи угууга быһаччы кө-
мө оҥоһулунна. Ити туһунан
профсоюз месткомун биһир сым-
лаах үлэтин туһунан отчуоттуур
дакылаатыгар местком председа-
телэ С. А. Павлов сиһилии кэл-
сээта.

Итнин тэнгэ профсоюз мөст-
комун төрийэр-маассабай үлэти-
гэр итэбэстэр баалларын му-
нхалха тыл эпит В. В. Игна-
тьева, Д. И. Никитина, Н. С. Фи-
липпов, Д. В. Саввин, А. И. Го-
ворова, Н. В. Артемьев тоһодо-
дон баһиэтэтилер.

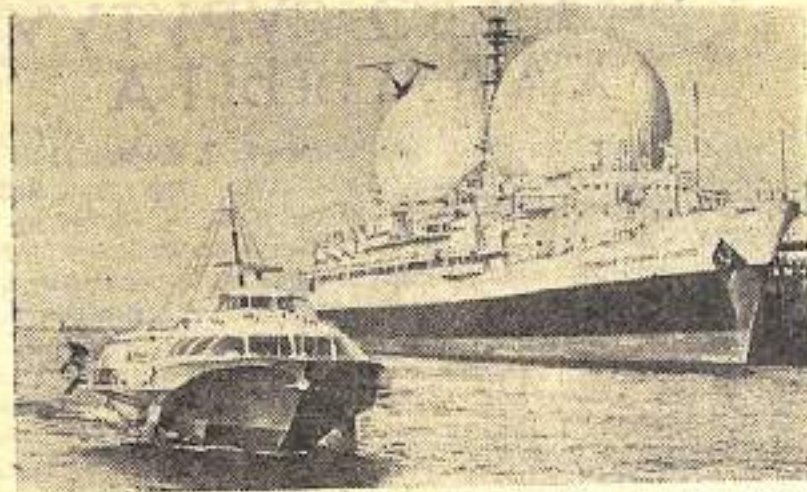
Местком муншара биэстэ эр
ытыллыбыт. Культурнай маас-
сабай үлэлэр сэдэхтик бараллар.
Социалистической куоталаһы

саамай үрдүү формата— коммунистической—үлэ иһин хамсааһын уота-күөбэ суох тэриллэр. Ол түмүгэр коммунистической үлэ коллективын, ударнигынын затын иһэрин ыгыттылыбатах. Ити үрдүк аат иһин киһи өсүһү сымдыра чөлүккэйи биллибэт.

Производственный быланинар туолбуттары үрдүгүн, онорулар бородууксуя хаачыстыбатын тупсарырга үлэ мөлтөхтү тэриллэр. Хадаардаары ары сыада оңорбут 780 кг крестьян-скай арыта сингинен стандартка эппиттээбэт буолан брактаммыт. Мырылатаары ары сыада мөлтөх хаачыстыбаллаах бородууксуяны оңорон таһаарар. Бородууксуя хаачыстыбатын мөлтөбүн биһир сүрүн бичичининэн совхозтартан үтүү ситэ анализтаабакка тутуу буолар. Саңа стандарт кирибитинэн си-бөстөөн үтү хаачыстыбатын тупсарырга утумнаах ойдоһор, кон-туруоллуур үлэ ыччыллыахтаа-на ситэтэ суох тэрилдибит.

Местком биир сыллаах үлэтэ өртөнөн сыналалла. Төрүс кинигиттэн местком саага састааба быйбардалла. Кини председателиэн Павлов Софрон Афанасьевич хаттаан быйбардалла.

Д. ДАВЫДОВА.

УКРАИНСКОЙ ССР. Черный мура пароходостроительный эр-
лизн харнабыллара муоралар уонна оксаннар күөх суоаларынан
аан бойду 95 государстволарын 400 порттарыгар тийдэллэр.
Сыгмакка: Одессага эргин муоратаабы пордусар.

ССТА фотохрониката.

СИР УУСТАРА

«Сельхозтехника» холбохугуй механизированнай хөдөлмөтэй трактористар юбилейдаах сэл булаанын үйүс квартал түмүгүнэн 5 тыһыынча солкубайдаарынан аһары толордулар. Күнилэр Субуруускай аагынан сөвхозка 196 гектар, Эрэллин Эрестиппи аагынан сөвхозка 86 гектар тыаны солоон бааһына онгоруу комиссияда туттардылар. Ааспыт сымдарга сүтэ бу

тэрхлүүдэд хаалбыг баяагчид
лар бийлж олохыг нилтэрхлүү
дээр.

Холбоонук мөхөөлөөнтэй ашигласан өтгүнэй Субуруускый дэтигдэн совхозка бааһыналары кэ нэттилар. Онон аны саас ити совхозтар 400 гектардаах сага бааһынара мыйланы мыйтахта ра. Субуруускый дэтигдэн совхозка 116 гектардаах хөдүйлэни диксалааһын билааниаммыта. Ити билаани сэл торус мыйл түмүтүнэй 200 гектарынаа то (Бүтүтүн 4-с стр. көр).

Норуот хаһаайыстыбатын үлэһиттэрэ! Профес-
синальной маастарыстыбабытын дьаныардаахтын
үрдэтиг, экономической билиилэри, хаһаайыннаа-
һын уонна салайыы аныгы ньымаларын баһылааг!
Производстоҕа үлэ научнай тэрээһинин, бас-
тыг опыты, наука уонна техника сабыс саҥа
ситиһиилэрин кизгик олохтоог!

ССКП КК ыңгырыларыттан.

риас, үдэ-хамнас тухууан тодхуйдуура. Итшинин сар-
дык зарууан салайтаран уонна үдэлээн билигин бүтүү
коллективы саалайыгыт тииһэ үүһэ. Маяк мааныык-
сыт бэйэтэ одох илээн аартыгар үктээнитэ итшинин
салаалайыгыта.

Көпшиси сымаларга «Оскуода—производство—үрдүк үөрөх» диген девизинен салайтаран орто оскуоланы бүтүрөр оңолор комсомольскай путевианан совхоз производствотыгар тахсап үздүнүр буолбуттара. Маньмаха отделение салайтата, иилилизини дьово-сөргөтө олдох киинг аартыгар үктөнөр оңолору үздүн таптымырга, киин арнаас мындырдарын баһылымырга, үтүү майгыта-сиппийгэ, үгөстөргө убуларга үөрөтүн бочуоттаах соруугу старшай А. Т. Кузьминага итүдэйбиттэрэ. Киин ону ферма старинаһын да, коммунист да баһылытынан чыас-тэуэтин толорон илэр.

Өйлэлэх үлэһит динь-кэргэн туһуунаан дьон үтүө тиймээн ахталларын дэлбэхтик илгээбит. Хайнык багараар үлэһит билигик коллектив сорботунан аабыллар уонил оһон киэн туттар. Коллектив чилиннээрэ бэйэ-байлэрин өйдөлүүрө, хардарыта көмөлөсүүһүрө—үлэбэһитиник мэкһиэтэ. Ити үтүө үгэс «Юбилейнай» мэтат-сьемсомольскай ферматыгар дьыгизэхтик олохсуйда. Сыллыа айы бу коллективка саага кэлбиттэр бу үгэһи үрдүктүк туталлар. Онуоха биллэн турар наставник А. Т. Кузьмина үтүөтэ-өһөтө улахан. Ферма састааба мэддэ уларыйа турар. Сорохтор саага үлэһити кэлэлэр, сорохтор үөрэнэ бараллар. Оһон саагатта: саага мэтаты сым айы кэрнэтэ үлэбэ үөрэтөргө тийиллэр. Ол да иһин Агафья Тарасовна салайар ферматын үлэһиттэрэ сым ахсын соахоһ иһинэн уонил оройуонига мытыллар социалистической куоталаһы иһини күөнүгөр тахсаллар, фермалар иһин ардыл-рынаабы көхтөөх көбүтүһүү кыайылаахтарынаа буолаллар. Кивилэр кэники сылларга иһинилэрин иһи-миэхэ да биэрэ иликтэр. Бу фермага оройуонига аа-бастаһынаан коммунистической үлэ коллективин аа-пгарыллыбыта.

Юбилейдаах дым тóбус мыйгар Агафья Тарасовн Кузьмина салайар «Юбилейнай» ферма маншыхсын тара бигр мнахтап 2631, ол нингэр сайынны түөр мйга 1273 кг үүтү ман үчүтэй түмтү ситилан, үтү кердөрүүлээнгэр.

Дээ, ити курдук дэглээх ийэ сырдыг митээриний мичилэйбит, үлэ үрдүк үөрүүтүн билбит А. Т. Кузнецов мина бүгүн үрүн илэ күрээдэр эдэр миччаты батыһан баран ийэр...

Георгий СИВЦЕВ.

ҮРҮГ ИЛГЭ БҮРЭБЭР

■ Сааскы ылааным күн. Сыл үтүө көмин этээри, тут-
■ лдуктар көлбүттөр. Сымнаһас хаары кытта халлаантан
■ үтүбөө курдуктар.

■ Көзгө согуус алаас сир. Агар өттүгөр төгүрүк түөл.
■ Башах Ууун субурба хотон чотчуунуор уяатын са-
■ матардын чөмчөөрүчү сыбамыт. Кыбымга тракто-
■ рини түзгөн калбит кэбинилээх өтгөр маган төбө-
■ лөрө кыгбаар. Манан Чакырдыр, Аммадыр хорол-
■ дон айан суола. хохуун бейлээх үлэ дьонун пинин
■ дикси хоннохтоох хардыларыгар дүөрөдгөн кипрөн
■ бара тууар.

■ Бу-Эрлик Эрестин аатынан совхоз «Юбилейная»
печат-комсомольской фôrмат.

Ферманы нилээн сабалаан, көрөн-истэн олоор киш
—Агафья Тарасовна Кузьмина. Бу номоюн дүүхүн
нээх, өйдөөх киш харахтаах ыанньыксыт манна стар
шайынан үлээлэбитэ ыраатта. Ол-тынан баран сэмэ
үлэинт, активнай общественник, ыччаттар үтөөкөн
нээх наставниктара тус бэйэтэ уонсай дьыалаҕа кил
лэрэбит кылдаатынан хаһан да өнгө сылдыааччыта
суох. Төттөрүтүн, киш бэйэтин үтүүлэрин буолбакка
үлэһир коллективын ситиһинити куруутун тоһоолоон
бэллэтэччи. Оттон «Юбилейнай» ферма ситиһинлэрэ
оройуон үрлүнэн эрэ буолбакка бүтүн республика үр
лүнэ аатырар. Ол бигр туохтунан бу Эрилик Эрнэ
стэн аатынан совхоз Хадаардаагы «Юбилейнай» фер
маттан Саха АССР Верховнай Советын депутаттара
—Марфа Васильевна Никитина, Парасковья Осиповна
Дмитриева дигиллэн тахсыбыттара. Оттон Агафья Та
—... хан депутат буолбута.

Өсөс 1933 сыллаахха оччотооһута өрөйүүн Советин
депутата Е. Е. Нинарова саҕалаабыт үгүс үгэһинин
ССКП Саха уобалаһтаагы комитетин чилиэнэ А. Т.
Кузьмина 1973 с. хас биһрдик ынахтан 3251 кг үүгү
һан өрөйүүн рекордун олохтообута. Кини старшай.
һаньыр фермата өрөйүүнүгэ бастыг көрдөрүүлэммитэ.

Коммунист Агафья Тарасовна в сорок пятилетки была самым буйным фуражкой, выхаживая 1108 кг-нан апаран 4 сым пингэн тодорбута. Кини айымнылаах уладо урдуктук: сманаламмыта: Ленинской юбилейнай медалынан, Ула Кызыл Знамята уолна Онябрьскай революция орденнэринан нагараадаламмыта.

Аатырбыт манньыксыт ити ситиһиллэрэ хара ман-
найгыттан бэрт чэпчэкигин кэлбэтэрэ. Бүтүн коллек-
тивы салайыы, оскуолаттан саҥа производствоҕа кэл-
бит ыччэттары манньыксыт идэтин араас майдырда-
рыгар үөрэтүү уустук уонна эппиэттээх. Агафья Та-
расовна манҥай манньыксыттырыыл саҥана сатаабат,
кылайбат өтүлэрэ эмнэ үгүс буолара. Ону билиһи-
лэһиттэрэ, оҕолорго үлэһиттэрэ, кыһаҥыттан үлэһиттэрэ,
опытыран баран уонна сүөһү нитиһин үлэтин куль-
турата үрдээбитин кэннэ эргитэ санаатаҕына, кыһа-
ҥыттан да айыллаах, билиһуруостар кыһаҥыттан эбит.
Оччолорго үлэһиттэр устулуубуйа даҕаны сөччө суоҕа,
сорудахтар нүгүн-тонон тирдидилибэттэрэ, ааҕан-
суоттаан үлэлээһин даҕаны мөлтөө. Эбни аһылык
дизэн суоҕа. Ардыгар бэйэ икки ардыгар сөһсөспөт,
тыл-тылга киирсэбэт быһыыллар эмнэ тахсалара. Итэ-
лэр бэри эдэр манньыксыт үлэҕэ дьулуруун, баратын
самнарыах да курдук буодаллара, үлэ тэрээһинин,
экономиктэтин улаханчык атахтыыллара.

Сыйга үлгө-хамнаска сыстан, бийргэ үлээнир дон-
мун санааларын билэн, итгэс бирччингэ туохха
буоларын ырыттынар, бэйэтн санаатын этэр буолбута.
Наар үтүөгэ эрэ дукуһар эдэр үлэһит уолсай итэ-

— орган Чурапчинского